

Р. Я. Лаврентій

Левитський Олексій Петрович

ЛЕВИТСЬКИЙ Олексій Петрович (17. 11. 1887, Київ – 18. 06. 1959, містечко Дорнштадт, земля Баден-Вюртемберг, Німеччина) – актор, режисер. Навч. у Муз.-драм. школі (Київ). Актор. діяльність розпочав 1905 (за ін. даними – 1908) у мандрів. приват. трупі О. Сулова та О. Суходольського (дебютував роллю Дмитра у виставі «Сорочинський ярмарок» М. Старицького за М. Гоголем). Виступав у мандрів. приват. трупах Д. Гайдамаки і О. Сулова (1909–10), О. Суходольського (1914), І. Сагатовського (1916; писав сатир. сценарії, ставив вистави антицар. спрямування); 1913–14 – у мандрів. Руському нар. театрі товариства «Руська бесіда» у Галичині; 1919 – Держ. театрі УНР під керівництвом М. Садовського (м. Кам'янець-Подільський, нині Хмельн. обл.). 1920 переїхав до Галичини. 1921–27 – актор і реж. Руського театру товариства «Просвіта» в Ужгороді. З перервами – в укр. мандрів. театрах І. Когутяка (1921, 1929, 1937), Новому укр. театрі (1927–29), Укр. театрі (1929–31), Наддніпрян. театрі (1932–36), Укр. нар. театрі ім. М. Садовського (1938–39; усі – під керівництвом П. Карабіневича); 1939–40 – у Терноп. укр. драм. театрі ім. І. Франка; 1940–41 – колгосп. театрі у Бережанах (Терноп. обл.); 1941–44 – Укр. окружному театрі у Коломиї (нині Івано-Фр. обл) під керівництвом І. Когутяка. Від 1944 – на еміграції в Німеччині. 1944–45 – у мандрів. концертно-театр. групі під керівництвом Б. Сарамаги, з якою виступав у таборах для переміщ. осіб у Австрії і Німеччині. Працював 1946–48 в Укр. театрі О. Урбанського (Мюнхен), 1948–49 – Ансамблі укр. акторів під керівництвом В. Блавацького (м. Регенсбург). Перебував у таборах для інтернов. осіб. В останні роки життя мешкав у притулку для літніх людей у Дорнштадті. Грав різнопланові ролі в укр. побут., зарубіж. класич. і новіт. драматургії, серед них найбільш вдалі – характерні. Рухливий, оригін. комік. Співав у популяр. зарубіж. оперетах, виконував танц. номери. Знімався в епізод. ролях у

кінокартинах чес. і укр. реж. на Закарпатті (зокрема «Коріатович (Чарівний перстень Карпат)», 1922, реж. Я. Юст-Розвода). Здійснив постановки на істор.-побут. теми. Член Об'єдн. митців укр. сцени (від 1946).

Основні ролі

Іван («Дай серцю волю, заведе в неволю» М. Кропивницького), Феноген, Терешко («Хазяїн», «Суєта» І. Карпенка-Карого), Попандопуло («Весілля в Малинівці» Б. Александрова). Вистави: «Наталка Полтавка» І. Котляревського (також ролі Миколи, Возного), «Безталанна» І. Карпенка-Карого (також роль Івана), «Сорочинський ярмарок», «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці» М. Старицького (також ролі Солопія, Дмитра), «Вій» М. Кропивницького за М. Гоголем.

Рекомендована література

1. Безушко В. Театр «Просвіти» в Ужгороді // Літопис політики, письменства і мистецтва. Берлін, 1924. Зошит 14;
2. Лисяк О. Олексій Левитський – посередник між давнім і новим театром // Наш театр: Кн. діячів укр. театр. мистецтва 1915–1991. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1992. Т. 2;
3. Шерегій Ю. Нарис історії українських театрів Закарпатської України до 1945 року. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто; Пряшів; Л., 1993.

Бібліографічний опис:

Левитський Олексій Петрович / Р. Я. Лаврентій // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53715>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).